Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Навчально-науковий центр неперервної професійної освіти
Інституту післядипломної освіти

МАТЕРІАЛИ

III міжнародної науково-практичної конференції

Інновації в післядипломній медичній освіті: досвід і перспективи

5–6 жовтня 2026 року

Київ 2026

ПРОБЛЕМИ ВИКЛАДАННЯ ТА ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ В УМОВАХ ВІЙСЬКОВОГО ЧАСУ
Долинна О.В. 63
ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ
Дорош І.М. 65
ФОРМУВАННЯ У МЕДИЧНИХ СЕСТЕР КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ З БЕЗПЕКИ ПАЦІЄНТА ЯК ЕЛЕМЕНТ БЕЗПЕРЕРВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ
Дяченко Т.М.; Цапук В.Є. 67
ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА У СУДОВО-МЕДИЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ
Єргард Н.М. 70
ВІД АЛГОРИТМУ ДО ПРОФЕСІЙНОГО МІРКУВАННЯ: ФАРМАКОГЕНОМНИЙ АУДИТ ПОМИЛОК І ДИНАМІЧНИЙ ЦИФРОВИЙ ДВІЙНИК
Зайчишена Г.В.; Остапчарова В.С.; Пінський Л.Л. 73
ВІД ЯКОСТІ МОЛЕКУЛИ ДО ЯКОСТІ ДОКАЗУ: НОВІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ КЛІНІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ БІОТЕХНОЛОГІЧНИХ ЛІКАРСЬКИХ ЗАСОБІВ
Зайчишена Г.В.; Остапчарова В.С.; Пінський Л.Л. 75
ВІД НОРМАТИВНОГО ТЕКСТУ ДО РІШЕННЯ В РЕАЛЬНОМУ ЧАСІ: «ДИСПЕТЧЕРСЬКА РИЗИКІВ» І «ЦИФРОВИЙ ЛАНЦЮГ ДОВІРИ» У ВИКЛАДАННІ ІСН Е6(R3)
Зайчишена Г.В.; Остапчарова В.С.; Пінський Л.Л. 77
КОНФЛІКТОЛОГІЧНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ВИКЛАДАЧА ЯК ЧИННИК МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ТА БЕЗПЕЧНОГО СЕРЕДОВИЩА В ПІСЛЯДИПЛОМНІЙ МЕДИЧНІЙ ОСВІТІ
Залінська Г.В.; Федорченко Е.А.; Кафарі Яновська О.І. 79
ОСВІТНІ ПОДКАСТИ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ ФАХОВОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ ЗДОБУВАЧАМИ МЕДИЧНИХ ЗВО
Іщейкіна Л.Л. 81
БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИКЛАДАЧІВ МОРФОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ
Камінський Р.Ф; Ковалець С.В 83
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ОСНОВНИЙ ЧИННИК ФОРМУВАННЯ МОВНО-ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ
Коваль О.І. 84
АДАПТИВНА ОРГАНІЗАЦІЯ ВИКЛАДАННЯ ГІГІЄНИ ТА ЕКОЛОГІЇ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ ТА ЗМІШАНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ
Кондратюк М.В.; Борисенко А.А.; Бакуна В.Г. 86
ШКОЛА З ОЦІНКИ МЕДИЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ЯК КОМПОНЕНТ ОСВІТНЬОЇ ЕКОСИСТЕМИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ: ДОСВІД НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ О.О.БОГОМОЛЬЦЯ
Костюк І.А. 88
СИНЕРГЕТИЧНИЙ ПІДХІД У НАВЧАННІ ОСНОВ МЕДИЧНОЇ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ: ПОЄДНАННЯ ФІЗИКИ ТА ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
Кришталь А.О.; Андрійчук М.Д. 90
СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА МОДЕЛЬ ФАХОВОЇ КЛІНІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ЛІКАРЯ
Кульбацька Я.А.; Гордійчук М.А. 92
РОЛЬ ПРОЄКТУ ERASMUS+ UKRAINEDIGITRANS У ВДОСКОНАЛЕННІ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НМУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кучаренко І.І.; Виговська О.В.; Линар Л.В.; Бурлака Є.А.; Бакуна А.В. 93
ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА ЯК НАСКРІЗНА ТРАЄКТОРІЯ У ДОДИПЛОМНІЙ МЕДИЧНІЙ ПІДГОТОВЦІ: ФОРМУВАННЯ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ, ПАРТНЕРСТВА ТА КРИТИЧНО-ЕТИЧНОГО МИСЛЕННЯ.
Ларіонова С.І.; Сидорук Підгача І.В. 95
КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ І SOFT SKILLS ЛІКАРЯ, СТОМАТОЛОГА, ФАРМАЦЕВТА ТА ІНШИХ МЕДИЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ
Листопад Д.С. 98
АКУШЕРСЬКА СПРАВА В УКРАЇНІ: ШЛЯХИ АДАПТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ДО ВИМОГ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ
Мартинова Л.І.; Загородня О.С.; Сидорук Д.О. 99
ДОСВІД ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ НА ЦИКЛАХ СПЕЦІАЛІЗАЦІЇ «ГАСТРОЕНТЕРОЛОГІЯ ДИТЯЧА» НА КАФЕДРІ ПЕДІАТРІЇ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ОСВІТИ НМУ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
Мережко Ю.В.; Набоковська О.В.; Іовіна Т.В. 101
ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ЛАБОРАТОРНА ДІАГНОСТИКА» В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ
Мережко Ю.В.; Дмитришин Б.Я.; Бовкун О.А. 103

ПІСЛЯДИПЛОМНА ОСВІТА У СУДОВО-МЕДИЧНІЙ ЕКСПЕРТИЗІ: ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ

Ергард Н.М.

ORCID: https://orcid.org/0000-0002-6002-0463

PhD, доцентка, доцентка кафедри менеджменту охорони здоров'я ergard2017@ukr.net НМУ імені О. О. Богомольця

Післядипломна освіта у судово-медичній експертизі є важливою передумовою забезпечення належної якості експертної діяльності, оскільки саме від рівня професійної підготовки експерта залежить обґрунтованість, повнота та доказове значення висновку експерта (Верховна Рада України, 1994). Судово-експертна діяльність вимагає не лише базової медичної освіти, а й системного оновлення знань, умінь і практичних навичок відповідно до розвитку медичної науки, законодавства та процесуальних вимог (Міністерство охорони здоров'я України, 1993).

В умовах реформування медичної галузі та зміни підходів до професійної кваліфікації особливого значення набуває безперервний професійний розвиток як основа післядипломної освіти лікарів. Загальні засади такого розвитку були визначені наказом МОЗ України № 166, який закріпив необхідність удосконалення системи післядипломної освіти та професійного розвитку лікарів і фармацевтів (Міністерство охорони здоров'я України, 1993). Новий етап нормативного врегулювання пов'язаний із наказом МОЗ України № 650, яким затверджено порядок проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я, порядок нарахування балів безперервного професійного розвитку та оновлено підходи до професійної оцінки фахівців (Міністерство охорони здоров'я України, 2025).

Разом із тим післядипломна освіта саме у сфері судово-медичної експертизи має низку проблемних аспектів. Передусім йдеться про недостатню спеціалізацію загальних освітніх механізмів безперервного професійного розвитку щодо потреб судово-медичних експертів. Специфіка цієї діяльності вимагає поглибленої підготовки експертів у справах щодо професійної відповідальності медичних працівників, а також належного знання процесуального законодавства (Саханенко, 2022). Оскільки, вже є не поодинокі випадки, коли, оцінюючи дії лікаря, висновки експертів ґрунтувались на використанні застарілих уніфікованих протоколів, які втратили чинність та не використовувались у ЗОЗ. А ті протоколи, які саме були затверджені у ЗОЗ і, по яким здійснювалось надання відповідної медичної допомоги з визначеним маршрутом пацієнта, не брались до уваги при проведенні судово-медичної експертизи. Також у багатьох висновках експертів відсутні посилання на сучасні медичні джерела, засновані на засадах доказової медицини. Тому зміни в системі охорони здоров'я мають враховуватись і при проведені судово-медичних експертиз, інформація про такі зміни має бути включена у відповідні освітні програми циклів тематичного удосконалення (ТУ). За відсутності відповідного наповнення освітніх програм підвищення кваліфікації ризикує стати формальним, а не змістовним процесом.

Другою проблемою є розрив між нормативно закріпленою моделлю професійного розвитку та фактичними можливостями її реалізації. Хоча чинні підходи передбачають накопичення балів БПР, ведення освітнього портфоліо та проходження атестації, доступ до якісних вузькопрофільних освітніх заходів для судово-медичних експертів є нерівномірним, особливо з огляду на регіональні, кадрові та ресурсні відмінності (Міністерство охорони здоров'я України, 2025). Це знижує ефективність самої системи, оскільки кількісні показники

професійного розвитку не завжди відображають реальний рівень спеціальної експертної компетентності.

Третьою проблемою є недостатня інтеграція міждисциплінарного та правового компонентів у післядипломну підготовку судово-медичних експертів. Експерт у цій сфері працює на перетині клінічної медицини, патології, криміналістики та права, тому його професійна підготовка має включати не лише медичні, а й правові, етичні та комунікативні компетентності (Верховна Рада України, 1994; Саханенко, 2022). Оскільки професія судово-медичного експерта вимагає знань як з етики професійного спілкування, так і з інтерперсональної взаємодії в експертному колективі. Особливо це стосується експертиз у «лікарських справах», де висновок експерта нерідко стає ключовим доказом при оцінці якості надання медичної допомоги (Саханенко, 2022). Тому, впровадження такого циклу тематичного удосконалення як «Функціонально-організаційні аспекти менеджменту бюро судово-медичних експертиз» є перспективним напрямом для керівників бюро судово-медичних експертиз. Оскільки метою циклу ТУ є освоєння сучасних та нових методів вирішення професійних завдань, формування і закріплення на практиці професійних знань, умінь і навичок, отриманих в результаті теоретичної підготовки, вивчення світового досвіду, формуванні організаторських навичок для виконання обов'язків на займаній або на більш високій посаді з питань функціонально-організаційних аспектів менеджменту бюро судово-медичних експертиз (Навчальна програма циклу ТУ «Функціонально-організаційні аспекти менеджменту бюро судово-медичних експертиз», кафедра менеджменту охорони здоров'я НМУ імені О. О. Богомольця, 2025).

Ще одним важливим аспектом є потреба у впровадженні сучасних освітніх технологій у систему післядипломної підготовки. Сучасна судово-медична експертиза дедалі більше пов'язана з цифровою візуалізацією, електронним документообігом, дистанційними формами навчання, аналізом складних клініко-експертних кейсів та використанням міждисциплінарних навчальних платформ, однак ці інструменти поки не стали повноцінною і повсюдною частиною освітнього процесу (Саханенко, 2022; Міністерство охорони здоров'я України, 2025). Відтак зміст післядипломної освіти має оновлюватися не лише формально, а й технологічно.

Отже, післядипломна освіта у судово-медичній експертизі потребує подальшого вдосконалення шляхом розроблення спеціалізованих освітніх програм, посилення правового й міждисциплінарного складників підготовки, забезпечення рівного доступу до якісних форм БПР та узгодження атестаційних вимог із реальними професійними компетентностями судово-медичного експерта (Міністерство охорони здоров'я України, 2025; Саханенко, 2022). Саме такий підхід сприятиме підвищенню якості судово-медичних висновків і зміцненню довіри до судово-експертної діяльності загалом (Верховна Рада України, 1994).

Література

1. Міністерство охорони здоров'я України. (1993, 22 липня). Про подальше удосконалення системи післядипломної освіти та безперервного професійного розвитку лікарів та фармацевтів (провізорів) (Наказ № 166). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0113-93#Text

2. Міністерство охорони здоров'я України. (2025, 16 квітня). Про затвердження Порядку проведення атестації працівників сфери охорони здоров'я та внесення змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України (Наказ № 650). https://moz.gov.ua/uk/decrees/nakaz-

moz-ukravini-vid-16-04-2025-650-pro-zatverdzhennva-porvadku-provedennva-atestacivi-pracivnikiv-sferi-ohoroni-zdorov-va-ta-vnesennva-zmin-do-devakih-nakaziv-ministerstva-ohoroni-zdorov-va-ukravini

3. Саханенко, С. (2022). Судово-медична експертиза, пов'язана з «лікарськими справами»: проблеми правового регулювання та шляхи вдосконалення. https://taais.oridu.odessa.ua/article/view/285196

4. Верховна Рада України. (1994, 25 лютого). Про судову експертизу (Закон України № 4038-XII). https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text